

KALENDARIUM PTD

KATARZYNA FIDURA-TRATKIEWICZ, JACEK BOROWSKI, MAŁGORZATA MOROŃCZYK

Od 23 do 25 maja 2014 r. na zaproszenie Witolda Szumarskiego i Krzysztofa Sarzyńskiego gościliśmy na Warmii nad jeziorem Łańsk. Wycieczki po Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej dały wytchnienie od prozy dnia codziennego. Ruszyliśmy między innymi na poszukiwania pozostałości pruskich stanowisk doświadczalnych z egzotami – między innymi pachnącokorą *Betula lenta*, której odnalezienie sprawiło nam wiele radości. Odwiedziliśmy Leśne Arboretum Warmii i Mazur im. Polskiego Towarzystwa Leśnego w Kudypach pod Olsztynem, gdzie wspaniali gospodarze podjęli nas tradycyjnie można rzec chlebem i solą. Mieliliśmy również możliwość obejrzeć szczególny – bo obejmujący linię brzegową Jeziora Kortowskiego – teren przeznaczony

Krzysztof Szumarski z grupą członków PTD w Kudypach (ig)

Z profesorem Jerzym Tumiłowiczem przed budynkiem arboretum w Kudypach (pk)

pod ogród botaniczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Wiosenny wyjazd zakończyło ognisko, pieczone nad nim pajdy chleba i tańce.

30 maja oddział wielkopolski PTD zorganizował sesję terenową poświęconą obcym gatunkom drzew oraz osobliwościom dendrologicznym w Parku Krajobrazowym „Puszcza Zielonka” koło Poznania. Przyjęto nas bardzo, bardzo gościnnie. Było ponad 25 osób. Wraz z gospodarzem, dyrektorem Zakładu Doświadczalno-Dydaktycznego Arboretum Leśnego w Zielonce – panem Marianem Grodzkim, oglądaliśmy powierzchnie doświadczalne z *Chamaecyparis lawsoniana*, *Thuja plicata*, *Carya ovata*, *Carya cordiformis*, *Betula lenta*, *Fraxinus americana*, *Abies nordmanniana*, oprócz tego rezerwat „Klasztorne modrzewie” – tu oprowadzał nas nadleśniczy Nadleśnictwa Łopuchówko – p. Zbigniew Szeląg. Poruszaliśmy się po puszczy uroczym, konnym pojazdem. Tempo i uroki jazdy – jak z początku zeszłego stulecia. Na koniec ognisko, kiełbaski, domowy placek z barbaram, gorąca herbata na zielonkowskiej wodzie.

31 maja odbyła się wycieczka zorganizowana przez Oddział Szczeciński PTD – „Rostock, Warnemünde i Puszcza Rostocka”. Jak zwykle, miłośnikom dendrologii dopisała pogoda. Poza Ogrodem Botanicznym Uniwersytetu w Rostocku uczestnicy zwiedzali średniowieczne perełki kultury hanzeatyckiego miasta, aby potem odwiedzić Puszcze Rostocką – największy kompleks leśny nad Bałtykiem w Meklemburgii, oraz Rhododendronpark w Graal-Müritz – nadmorski park z 60 gatunkami różaneczników i azalii. Szczególną uwagę uczestników wycieczki zwróciła idea cmentarza leśnego – RuheForst, z którą mogli się lepiej zapoznać odwiedzając stare lasy w Rövershagen, 15 km od Rostoku.

12 lipca uwaga członków Towarzystwa, uczestniczących w spotkaniu w szkółce drzew i krzewów ozdobnych państwa Joanny i Bronisława Szmitów, skupiła się na bukach. Do Pęczcina koło Ciechanowa przyjechało 21 osób z różnych regionów Polski: z odległego Szczecina, spod Krakowa, z Olsztyna oraz z niedalekiej Warszawy. Bronisław Szmit junior, wiceprezes Towarzystwa, przedstawił nam historyczne oraz nowe odmiany *Fagus sylvatica*. Młode drzewa z kolekcji odmian uprawianych w szkółce zostały zebrane i zaprezentowane w jednym miejscu, tak aby można było swobodnie się im przyjrzeć, mimo niepogody, i łatwo ze sobą porównać. Starsze okazy oglądaliśmy w ogrodzie i matecznikach. Padał deszcz, ale pełen kwiatów ogród w deszczu wyglądał przepięknie. Gospodarze ugościli nas niezwykle smakowicie, między innymi ciasteczkami z dendrologicznym akcentem. Spacer po szkółce udał się wyśmienicie, co więcej zdążyliśmy przed oberwaniem chmury.

W szkółce państwa Szmitów z profesorem Stanisławem Gawrońskim obejrzelśmy odmiany buków (jb)

Od 19 do 21 września odbył się w Warszawie VII Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego wraz z międzynarodową konferencją „Drzewa w cieniu człowieka”. Patronat nad obradami i zjazdem objęła Prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz i Jego Magnificencja Rektor SGGW, prof. dr hab. Alojzy Szymański. W imieniu Jego Magnificencji Rektora SGGW uczestników konferencji przywitał Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej – prof. Marek Szyneł, zabrała również głos Pani Dziekan Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu – prof. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt, która przypomniała, między innymi, znaczenie dla polskiej dendrologii osoby doc. Włodzimierza Senety. W imieniu Pani Prezydent Warszawy zebranych pozdrowił dyrektor warszawskiego Biura Ochrony Środowiska, mgr Paweł Lisicki. Uroczyste otwarcie poprowadził prezes PTD, dr hab. Jacek Borowski.

Na wstępie obrad prezes wręczył dyplomy Zarządu PTD za osiągnięcia „dendrologiczne” Hannie Grzeszczak-Nowak i Piotrowi Murasowi za wydanie książki „Różaneczniki i azalie”, oraz Krzysztofowi Borkowskiemu za album „Polskie drzewa”.

Zjazd i konferencję zaszczylicili obecnością dwaj członkowie honorowi PTD Mieczysław Czekański i Lucjan Kurowski.

Przybyli nasi członkowie z Niemiec, Ukrainy i Stanów Zjednoczonych. Stawili się przedstawiciele licznych ogrodów botanicznych i arboretów, uczelni przyrodniczych, szkółkarzy i amatorów dendrologii z całej Polski. W sumie w konferencji uczestniczyło znacznie ponad sto osób.

Podczas konferencji wygłoszone zostały dwa referaty. Pierwszy, przez historyka sztuki, dr Małgorzatę Szafranek, o dziejach Ogrodów Zamku Królewskiego w Warszawie i nadziei na rewaloryzację tego niezwykłego miejsca, a także o historii botaniki w tym dendrologii polskiej i europejskiej. Wygłoszony z wielkim znawstwem tematyki i swadą referat, wzbudził prawdziwe zainteresowanie. Drugi referat wygłosił Tony Kirkham, szef działu dendrologicznego Królewskich Ogrodów w Kew. Było to bardzo interesujące wystąpienie, pełne praktycznych uwag i wskazówek o uprawie drzew tej znanej na świecie kolekcji dendrologicznej.

Tego samego dnia po południu, odbyła się sesja posterowa. Na korytarzach obok auli zawieszono 29 plakatów o bardzo

zróżnicowanej tematyce. Wiele z nich było przedmiotem ożywionej dyskusji. Teksty referatu dr Małgorzaty Szafranek i streszczenia „posterów” zostały opublikowane.

Spotkanie w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie uświetniła, wyjątkowej urody, wystawa precyzyjnych, graficznych przedstawień roślin, wykonanych przez Berndta Schulza z Instytutu Botaniki Wydziału Biologii Politechniki w Dreźnie.

Walne Zgromadzenie PTD prowadzone było przez dr Ewę Jerzak. Zaakceptowaliśmy regulaminy Grupy Rośliny Wrzosowate, Sekcji Drzew Miejskich i Sekcji Ogrodów Botanicznych. Wysłuchaliśmy sprawozdania prezesa PTD z działalności Zarządu oraz przewodniczącego komisji rewizyjnej, Marcina Kubusa, po czym w głosowaniu przyjęto sprawozdanie Zarządu Głównego mijającej kadencji. Następnie odbyły się wybory władz Towarzystwa na kadencję 2014–2018. Poniżej skład wybranych władz Towarzystwa:

- Zarząd PTD: dr hab. Jacek Borowski – prezes, inż. Jan Bigoszyński-Łazucki i Piotr Krasieński – wiceprezesi, mgr inż. Katarzyna Fidura-Tratkiewicz – redaktor wydawnictw, inż. Iwona Gajewska – skarbnik i dr Małgorzata Morończyk (Pstrągowska) – sekretarz.
- Komisja Rewizyjna: dr hab. Grzegorz Nowak – przewodniczący, dr hab. Piotr Latocha – zastępca przewodniczącego i dr Ewa Jerzak – sekretarz, mgr Agnieszka Kościelak oraz dr Tomasz Maliński – członkowie.
- Sąd Koleżeński: prof. Mieczysław Czekański – prezes, dr hab. Jerzy Tumiłowicz – wiceprezes, dr Narcyz Piórecki – sekretarz, dr Tomasz Bojarczuk i mgr inż. Łucja Swińło – członkowie.

W trakcie obliczania głosów przez komisję rewizyjną, wywiązała się krótka dyskusja, między innymi o punktach ministerialnych dla naszego Rocznika Dendrologicznego.

Po południu, poganiani przez róg mgłowy i dzwon, wsiadliśmy do naszych autokarów nazwanych bardzo dendrologicznie – *Araukaria* i *Heptacodium*. W parku wilanowskim przedstawione zostały problemy rewaloryzacji tego historycznego ogrodu. Dyskutowaliśmy o sukcesach i porażkach tego przedsięwzięcia. Pracowity dzień skończył się bardzo miłym spotkaniem w restauracji na warszawskim Żoliborzu.

W Wilanowie zapoznaliśmy się z zagadnieniami związanymi z rewaloryzacją parku i konserwacją rzeźby i architektury ogrodowej (pb)

Drugi dzień rozpoczął się od sesji terenowych. Zwiedzaliśmy znany, ponad hektarowy, ogród na dachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego i podobny nowszy i nieco mniejszy, otwarty w 2012 roku na budynku wydziałów Lingwistyki Stosowanej i Neofilologii. W obu ogrodach naszymi przewodniczkami były panie mgr Barbara Siedlicka z Uniwersytetu Warszawskiego i dr Kinga Zinowicz-Cieplik z Politechniki Warszawskiej. Żywo dyskutowane były zarówno koncepcja, jak i problemy utrzymania obu ogrodów. Wraz z dr. Markiem Piwowarskim, pełnomocnikiem Prezydenta m.st. Warszawy ds. zagospodarowania nadbrzeża Wisły, odbyliśmy krótki spacer prawym brzegiem Wisły. Poznaliśmy fenomen miejskiej ścieżki, biegnącej przez łęgi objęte obszarem Natura 2000, z których roztacza się widok na stare miasto.

Uczestnicy zjazdu PTD pod dębem „Uparty Mazur” (pb)

Spacer z Markiem Piwowarskim ścieżką przez łęgi nad Wisłą (pb)

Następnie, w Pęcinnie koło Ciechanowa, mogliśmy zapoznać się z technologią uprawy i asortymentem polskiej szkółki prowadzonej na światowym poziomie. Zwiedzili-

Po ogrodzie kolekcyjnym w Pęcinnie oprowadzał nas Bronisław Jan Szmit (pb)

śmy niezwykle ogród kolekcyjny założony przez państwa Szmitów, zadziwiający różnorodnością i stanem utrzymania.

Po drodze podziwialiśmy okazały dąb nazwany „Uparty Mazur”, oczywiście nie obyło się bez pamiątkowych fotografii. Gościnność gospodarzy, którzy poczęstowali nas między innymi ciasteczkami wyrobu Pani domu, i uroda ogrodu, spowodowały opóźnienie i w efekcie niezadowolone czekającego na gości wiceprezesa naszego towarzystwa, Piotra Krasieńskiego. U niego, w Kowalewicach, spędziliśmy wieczór. Po wizycie w parku, po którym chętnych oprowadził gospodarz, przy wspaniałym jedzeniu, winach i nalewkach spędziliśmy czas, śpiewając piosenki o tematyce dendrologicznej, nie tylko te, ze śpiewnika specjalnie na tę okazję, przygotowanego przez studentki SGGW. Do Kowalewic przywieźliśmy dąb – *Quercus robur* ‘Posnania’, który później został tu posadzony, jako pamiątka zjazdu.

U Piotra Krasieńskiego w Kowalewicach (pb)

Ostatniego dnia, po krótkich referatach przygotowujących do sesji terenowej, pojechaliśmy na Plac Grzybowski i do Ogrodu Krasieńskich w Warszawie. Projektantki rewaloryzacji Ogrodu Krasieńskich, panie mgr inż. Barbara Kraus-Galińska i mgr inż. Magdalena Wnęk, zapoznały nas z problemami rewaloryzacji i konfliktami narosłymi przy okazji

prac w parku. Reprezentująca Zarząd Terenów Publicznych Warszawy, pani mgr inż. Katarzyna Rymsza-Żuk, przedstawiła nowoczesne zagospodarowanie Placu Grzybowskiego. Ożywioną dyskusję wywołał szczególnie spór o rewaloryzację Ogrodu Krasińskich. Następnie w terenie zweryfikowaliśmy nasze poglądy na zagospodarowanie obu obiektów. Zjazd zakończył obiad w Auli Kryształowej.

2 października w SGGW w Warszawie odbyło się, pierwsze po wyborach, spotkanie nowego zarządu PTD. Siedziba sekretariatu pozostała bez zmian, w budynku SGGW przy ul. Nowoursynowskiej. Omówiliśmy podział kompetencji między członkami zarządu oraz zadania redaktora naczelnego i redaktora Rocznika PTD, zaczęto planować kalendarz spotkań, a więc wykłady, warsztaty i wycieczki dla członków Towarzystwa, w tym wycieczkę do Anglii.

25 października Piotr Banaszczyk oprowadzał nas po arboretum w Rogowie, prezentując nam nie tylko klony, ale również oczarowane i inne ciekawe drzewa i krzewy w jesiennej eksplozji kolorów. Próbowaliśmy, sięgając z drabin, owoców *Actinidia kolomikta* i *Actinidia arguta*, miąższu błękitnych owoców *Decaisnea insignis* – palecznika, oraz dla, większości z nas egzotycznych, owoców *Asimina triloba* – urodlinu trójłatkowego, wysłuchaliśmy ciekawostek o właściwościach kosmetycznych liści oczaru.

Z Piotrem Banaszczykiem zbieraliśmy owoce *Actinidia arguta*... (jb)

...próbowaliśmy też *Decaisnea insignis* i *Asimina triloba* (mm)

12 listopada odbyło się kolejne zebranie zarządu, na którym, między innymi, poruszono temat uczestnictwa Towarzystwa w projektach badawczych lub aktywności wymagającej współpracy z innymi instytucjami. Ta sprawa wracała później kilkakrotnie i zaowocowała wykonaniem ekspertyzy dla warszawskiego Zarządu Oczyszczania Miasta, co poprawiło stan finansów Towarzystwa.

Tego samego dnia, również w SGGW, odbyło się spotkanie członków Towarzystwa, na którym dr Marzena Suchocka, przewodnicząca Sekcji Drzew Miejskich PTD, wygłosiła wykład na temat ochrony drzew w procesie inwestycyjnym.

Po wykładzie odbyło się spotkanie zarządu PTD z prezesem Polskiego Kongresu Drogowego, panem dr. Zbigniewem Kotlarkiem. Jego inicjatorem był dr Wiesław Dąbrowski, prezes firmy OAT, która jest naszym członkiem wspierającym. Na spotkaniu wyrażono wolę współpracy w działaniach mających na celu dobro drzew przydrożnych.

4 grudnia sekcja Drzew Miejskich PTD zorganizowała w Warszawie spotkanie dotyczące pielęgnowania drzew, na którym wykład dotyczący stosowania norm technicznych przy zabiegach wykonywanych na drzewach wygłosił pan Zbigniew Chachulski – członek naszego Towarzystwa i jednocześnie wiceprezes Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew. Wykład, w którym uczestniczyły 52 osoby, zakończyła ożywiona dyskusja.

11 grudnia oddział szczeciński zaprosił na wykład Stefana Panki z Eberswalde „Quo vadis dagleżjo?”. Jak zwykle Stefan Panka opowiadał interesująco, ze znanstwem wprowadził zebranych w arkana introdukcji i uprawy dagleżji.

12 grudnia w czasie konkursu prac dyplomowych, obronionych na kierunku Architektura Krajobrazu, na Wydziale Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie, prezes wręczył wyróżnienie za pracę magisterską. Wyróżnienie otrzymała mgr Agnieszka Bibrowska za „świadome i wyróżniające się wykorzystanie wiedzy dendrologicznej w pracy magisterskiej, zatytułowanej *Rewaloryzacja zabytkowego parku „Na Książęcem” w Warszawie*.

Po południu **12 grudnia**, odbyło się spotkanie zarządu PTD w domu Piotra Krasińskiego przy ul. Zakrzewskiej, na którym, poza bieżącymi sprawami dotyczącymi przyjęcia nowych członków i bieżącymi sprawami finansowymi, omawiano między innymi utworzenie strony *Fanpage* na portalu społecznościowym Facebook. Stronę ofiarował się prowadzić pan Tomasz Dymny – pracownik Arboretum w Wojsławicach i autor analogicznej strony prowadzonej dla tegoż arboretum. Poruszyliśmy też problem „marnych” punktów przyznawanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Rocznikowi Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego i zastanawialiśmy się, czy i jeżeli tak, próbować to zmienić?

16 grudnia prezes naszego Towarzystwa, Jacek Borowski, przybliżył nam krajobrazy i ciepłolubne rośliny Teneryfy. Po prezentacji odbyło się spotkanie opłatkowe, na które każdy, kto mógł, przyniósł swoje specjalności: od śledzika „pod pierzynką” po ciasto cytrynowe. Złożyliśmy sobie nawzajem świąteczne życzenia i w naprawdę serdecznej atmosferze minął nam wspólny, długi wieczór.

Na spotkaniu ogłosiliśmy, przeznaczony dla naszych członków konkurs na kartkę świąteczną. Konkurs wygrała pani Beata Kańska – gratulujemy, kartka pojawiła się na naszej stronie internetowej <http://www.ptd.pl/>.

13 stycznia z dr Edytą Rosłon-Szeryńską poruszyliśmy, na spotkaniu Towarzystwa w SGGW, ważny dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia temat, dotyczący cech i wad drzew, grożących złamaniem lub wywróceniem. Jak zwykle w przypadku rozważań o bezpieczeństwie, również i tym razem rozgorzała interesująca dyskusja.

19 stycznia odbyło się spotkanie zarządu PTD, na którym głównym z tematów był preliminarz działań na rok 2015. Wstępny preliminarz został zaakceptowany. Wróciła też sprawa nieterminowego wpłacania składek członkowskich, podjęliśmy decyzję o częstszym niż dotychczas, przypominaniu członkom o ich obowiązkach względem towarzystwa. W tych dniach rozwiązaliśmy również konkurs Wiadomości Dendrologicznych. Szczęśliwymi laureatkami zostały dwie panie Anna Zaremba i, już nie po raz pierwszy, Milena Suchodolska.

29 stycznia oddział Wielkopolski PTD zorganizował spotkanie z fotografem i przyrodnikiem Agatą Ożarówską-Nowicką, zatytułowane „Nepal – herbaciany kalejdoskop”.

6 lutego w jednej z auli SGGW, wysłuchaliśmy wykładu dr. Tomasza Samojlika z Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży na temat drzew noszących ślady ich użytkowania kulturowego. Przenieśliśmy się w odległe czasy do Puszczy Białowieskiej, dowiedzieliśmy się dużo, między innymi, o drzewach bartnych i barciach nadrzewnych. Wspomnieliśmy także czasy niedawne – naszą wiosenną wycieczkę po Puszczy, która odbyła się w kwietniu 2013 r.

3 marca członkowie towarzystwa, Marzena Suchocka i Jacek Borowski złożyli ekspertyzę wykonaną dla Zarządu Oczyszczania Miasta Warszawy. Opracowanie dotyczyło zastosowania nowoczesnych, przepuszczalnych materiałów bitumicznych, w misach, pod drzewami ulicznymi. Dochód w całości został przeznaczony na poratowanie finansów Towarzystwa.

6 marca odbyło się spotkanie zarządu w kawiarni przy ul. Mickiewicza w Warszawie. Omawiano bieżące sprawy organizacyjne. Poruszyliśmy tematy dotyczące Kolekcji Narodowych, w tym głównie ich finansowania.

18 marca dr Jerzy Wojtatowicz, w jednej z auli SGGW, do której przybyło 48 osób, opowiadał o powiązaniach

ornitologii i dendrologii, widzianych oczyma architekta krajobrazu. Okazało się, że wśród naszych członków jest wielu wielbicieli ptaków, a interesujący, żywo prowadzony wykład, został bardzo dobrze przyjęty.

Również 18 marca odbyło się w SGGW spotkanie zarządu. Kontynuowano wątki dotyczące wyjazdu PTD do Wielkiej Brytanii, organizacji wystawy grafik p. Berndta Schulza na Wydziale Biologii UW, strony internetowej i „zaistnienie” PTD na Facebooku.

19 marca oddział szczeciński zorganizował spotkanie z dr. hab. Jarosławem Zielińskim z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego „O czym szumią palmy?” Wykładowca omawiał wyniki badań archeobotanicznych z pogranicza egipsko-sudańskiego.

22 marca zmarła Zofia Tumiłowicz, wieloletni członek naszego Towarzystwa, żona prof. Jerzego Tumiłowicza – naszego członka honorowego. W pogrzebie wzięła udział kiluosobowa grupa członków towarzystwa z prezesem, wiceprezesem, sekretarzem i redaktorami.

23 marca na spotkaniu Oddziału Szczecińskiego PTD pan Tomasz Szeszycki, nadleśniczy Nadleśnictwa Rokita, przedstawił referat pt.: „Czereśnia ptasia w Polsce – występowanie, biologia gatunku i jego znaczenie w kulturze materialnej”. Spotkanie to jednocześnie było promocją jego najnowszej książki – monografii „Czereśnia ptasia *Prunus avium*”.

24 marca Pani dr Hanna Werblan-Jakubiec, dyrektor Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego, wraz z dr. hab. Marcinem Zychem z tegoż ogrodu, zabrali nas w egzotyczną podróż nad Bajkał – syberyjskie morze. Zebrani w auli SGGW, jako widzowie towarzyszyliśmy im w ekspedycji botanicznej. Na koniec wykładu uczestnicy mieli okazję spróbować orzeszków limbowych, a ściśle *Pinus pumila* „kiedrowyje orieszki” przywiezionych przez podróżników.

1 kwietnia Polskie Towarzystwo Dendrologiczne zawarło porozumienie z Polskim Kongresem Drogowym dotyczące współdziałania w obszarach wspólnych zainteresowań, czyli roślin towarzyszących infrastrukturze drogowej w Polsce. Oba stowarzyszenia zadeklarowały wymianę informacji, w celu pogłębiania wiedzy swoich członków, oraz działanie na rzecz współpracy środowisk, w których działają. Tematyka wspólnych działań może dotyczyć ekologicznych funkcji drzewostanów przydrożnych, problemów związanych z obecnością drzew w trakcie budowy i modernizacji dróg oraz utrzymania pasa drogowego w odpowiednim stanie.

10 kwietnia Najwyższa Izba Kontroli ogłosiła wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zmiany przepisów ustawy o ochronie przyrody, która uniemożliwiłyby ponowne sadzenie drzew w miejscach, gdzie, ze względu na bezpieczeństwo ruchu, uprzednio je wycięto. Prezes Jacek Borowski skomentował na naszej stronie internetowej

tę zagrażającą przydrożnym drzewom zmianę, a Piotr Tyszko-Chmielowiec, lider programu „Drogi dla Natury”, z zaprzyjaźnionej i współpracującej z PTD – Fundacji Ekorozwoju, napisał list otwarty, dostępny na stronie tejże fundacji.

11 i 12 kwietnia odbył się wykład i sesje terenowe nazwane roboczo „Wielkopolski weekend”. Pierwszego dnia prof. Jerzy Zieliński poprowadził warsztaty „Jak patrzeć na wierzby”, gdzie zwracał uwagę na szczególne cechy morfologii wierzb, decydujące o ich przynależności do rodzaju *Salix*, a mówił także tych, które ułatwiają lub umożliwiają rozpoznanie poszczególnych gatunków. Zajęcia odbywały się na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Kolejnego dnia w niedzielę wybraliśmy się na wiosenny spacer po Arboretum w Kórniku pod przewodnictwem kierowniczki arboretum, pani Kingi Nowak-Dyjeta. Następnie wyruszyliśmy na wycieczkę na rozlewiska Warty, podziwiać majestat rogałińskich dębów. W roli przewodnika wystąpił dobrze znany fotograf polskich drzew i autor albumu „Dęby rogałińskie” pan Krzysztof Borkowski – członek PTD.

Profesor Jerzy Zieliński przybliżył nam problemy rozpoznawania wierzb (kft)

W czasie „Wielkopolskiego weekendu” rozpoznawaliśmy drzewa i krzewy z rodzaju *Salix* (kft)

Pod jednym z dębów rogałińskich Krzysztof Borkowski podpisał album swojego autorstwa (pk)

15 kwietnia w holu nowego budynku Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego przy ul. Miecznikowa, otworzyliśmy, wspólnie z gospodarzami, wystawę rysunków botanicznych Bernda Schulza z Instytutu Botaniki Politechniki w Dreźnie. Prace prezentowane były wcześniej w Instytucie Dendrologii w Kórniku, skąd przywiezione zostały do Warszawy i pokazane również podczas ostatniego Zjazdu PTD. Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem wśród studentów i pracowników Wydziału Biologii, co potwierdził obecny na otwarciu Prodziekan ds. studiów, dr Piotr Borsuk.

Na wystawie Bernda Schulza z Hanną Werblan-Jakubiec i Piotrem Borsukiem (po prawej stronie zdjęcia) (bp)

W dniach 21-27 kwietnia grupa 58 członków PTD wyruszyła podziwiać drzewa i krzewy południowej Anglii. Wyjazd, zorganizowany przez Piotra Krasieńskiego, zaliczamy do niezwykle udanych. Dopisała nam nawet pogoda, która okazała się iście nieangielską! W planach powtórka, być może o innej porze roku. Szczegółowy raport z wyprawy znajdziecie Państwo w dalszej części Wiadomości.

8 maja spotkanie zarządu odbyło się u Jacka Borowskiego w Międzylesiu. Zostały omówione m.in. sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego, zmiany w ustawie o ochronie przyrody oraz ustawie – Prawo ochrony środowiska, dotyczące drzew, finanse towarzystwa i sposoby ich zdobywania, druk Rocznika PTD oraz albumu o Pożogu, ewentualna interwencja w sprawie sadzenia i zabezpieczenia nowych drzew w dolinie Warty. Domową atmosferę podkreślił poczęstunek przygotowany przez żonę prezesa, Idę.

20 maja z przewodnikiem, Magdaleną Stocką, zwiedzaliśmy kolekcję roślin wrzosowatych w Ogrodzie Botanicznym w Powsinie. Przerywany deszczem spacer, zakończył się w głównej kolekcji różaneczników i azali, będących w pełni kwitnienia.

Magdalena Stocka oprowadziła nas po kolekcji wrzosowatych Ogród Botanicznego PAN w Powsinie (jb)

14 czerwca oddział szczeciński zorganizował dwa wyjazdy do miasta Brandenburg w Niemczech, połączone ze zwiedzaniem wystawy ogrodniczej BUGA.

15 czerwca na spotkaniu zarządu, poza sprawami członkowskimi i finansowymi, omawiano problemy związane z kierowanymi do PTD prośbami o interwencję. Omówiliśmy możliwości działania w takich sprawach. Choć chętnie angażujemy się w obronę drzew, to jednak ze względu na czas i możliwości finansowe, interwencje w terenie sprawiają nam trudność.

20 czerwca odwiedziliśmy prywatny, leśny ogród państwa Bożeny i Leszka Delimatów w Osiecku. Pod wielkimi sosnami podziwialiśmy pasję i wiedzę gospodarzy, doświadczyliśmy ich niezwyklej gościnności. Byliśmy parę tygodni za późno, aby docenić w pełni ich różaneczniki, ale ogród zrobił na wszystkich niezwykle wrażenie. Działka jest niewielka, około 2500 m, rośnie na niej aż 1700 taksonów roślin drzewiastych, oczywiście z przewagą różnej wielkości krzewów i ponad 1000 taksonów bylin, w związku z tym nie ma tu nawet pół metra kwadratowego wolnej ziemi, ale rośliny posadzone są w odpowiednim miejscu i „z głową”. Wszystkie egzemplarze są starannie etykietowane, jest sporo rarytasów.

U państwa Delimatów zwiedziliśmy bogatą kolekcję roślin i spotkaliśmy się z bardzo miłym przyjęciem (Id)

Zakończył spotkanie obfity „poczęstunek”, nie tylko na stole, właściciele podzielili się również uprawianymi przez nich roślinami. Członkowie, którzy przyjechali również z daleka (były cztery osoby z Olsztyna), wyjechali zachwyceni i pełni podziwu dla dokonań doktorostwa Delimatów. Było nas niewiele, 15 osób i gospodarze, a nieobecni – niech żałują i mają nadzieję, że jeszcze nadarzy się okazja odwiedzenia tego niezwykłego ogrodu i jego przemiłych gospodarzy.

Koleżanki i koledzy z oddziału szczecińskiego PTD na wycieczce w mieście Brandenburg w Niemczech (mk)

15 lipca odbyło się letnie spotkanie zarządu PTD w Kowalewicach. Omawialiśmy głównie sprawy związane z przyszłym zjazdem dendrologicznym. Piotr Krasieński, jako gospodarz, stanął jak zwykle na wysokości zadania.

15 września odbyło się spotkanie zarządu w SGGW – spotkanie miało charakter organizacyjny i dotyczyło wydawnictw, strony internetowej www.ptd.pl i kalendarza spotkań PTD na 2016 rok.

17 października Jacek Borowski i Jakub Dolatowski, w czasie pobytu w Bolestraszczykach, spotkali się z dyrektorem arboretum dr. Narcyzem Pióreckim. Na spotkaniu ustalono, że VIII zjazd PTD, pod nazwą „Drzewa, parki i ogrody – dziedzictwo kultury i natury Małopolski Wschodniej”, odbędzie się w dniach 22–25 września 2016 roku w Bolestraszczykach. Pierwszego dnia przewidziane zostały referaty zamawiane i sesja posterowa. Sesja terenowa, to wyjazd do Lwowa, zwiedzanie Ogrodu Botanicznego we Lwowie, Opery Lwowskiej, Cmentarza Orłąt i ewentualnie wyjazd do Krasiczyna.

19 października prof. Marek Kozłowski, entomolog z SGGW w Warszawie, przedstawił nam swój film „Pancerne relikty Puszczy”. Podziwialiśmy zachowanie i zwyczaje kozioroga dębosza, jelonka rogacza, nadobnicy alpejskiej i kilku innych dużych chrząszczy. Żywe zainteresowanie

naszych członków wzbudziły szczególnie kulisy realizacji filmu, w tym sposób ukazania chrząszczy z niezwykle – owadziej perspektywy. Dziękujemy za pokaz, gratulacje dla realizatora za efekt żmudnej pracy.

24 października w arboretum w Rogowie odbyły się warsztaty zatytułowane „Rozmnażanie roślin drzewiastych z siewu” prowadzone przez Małgorzatę Konecką wspieraną przez Piotra Banaszcza. Poznaliśmy metody i tajniki rozmnażania wielu roślin drzewiastych. Trudno było jednak nie zauważyć niezwyklej, jesiennych barw Rogowskiego Arboretum.

Małgorzata Konecka podczas warsztatów w Rogowie (pk)

Pasjonat przyrody w Rogowie (pk)